

Arboconvenant papier- en kartonindustrie

Cursus elementaire akoestiek

Programma

- 12.45 u - 13.15 u: Case deel 3
- 13.15 u - 13.45 u: Case deel 4
- 13.45 u - 14.00 u: Lezing
- 14.00 u - 14.30 u: Case deel 5
- 14.30 u - 15.00 u: Pauze
- 15.00 u - 16.40 u: Nadere informatie, eigen ervaringen en dergelijke

---

Case deel 3

De akoestische effecten van
maatregelen evalueren

Situatie voor maatregelen

- deelbronbijdrage spectraal: per oktaafband
- som oktaafbanden: totale deelbronbijdrage
- som van deelbronbijdragen: L_{Aeqw}
- L_{Aeqw} en blootstellingsduur: partiele dosis
- som van partiele doses: dagdosis

- zowel L_{Aeqw} als $L_{EX,T}$ toetsen 80 dB(A)

4

Situatie na maatregelen

- deelbronbijdrage spectraal: per oktaafband
minus geluidreductie
- som oktaafbanden: totale deelbronbijdrage
- som van deelbronbijdragen: L_{Aeqw}
- L_{Aeqw} en blootstellingsduur: partiele dosis
- som van partiele doses: dagdosis

- zowel L_{Aeqw} als $L_{EX,T}$ toetsen 80 dB(A)

5

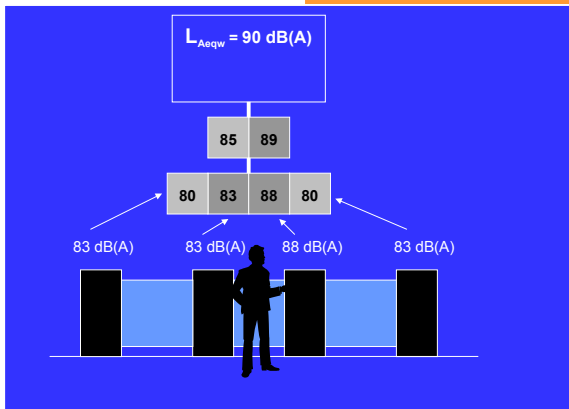

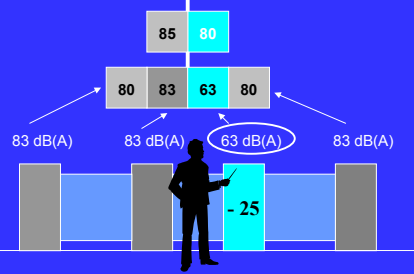

$L_{Aeq,w} = 86 \text{ dB(A)}$
(- 4 dB)

Case deel 4

Kwaliteit van de maatregel evalueren:
het beslissingsprotocol

Protocol - opzet

- kwantificeer argumenten
- bepaal geluidreductiefactor (GRF)
- toets aan grenswaarden

Protocol - GRF

$$GRF = \frac{\Delta L}{kfl} \times ET \times UV$$

ΔL : geluidwinst, aantal FTE's, geluidniveau

kfl : kosten

ET : toepasbaarheid

UV : uitvoerbaarheid

10

Protocol - ΔL

1 arbeidsplaats (i)

■ geluidwinst: ΔL_i

■ aantal FTE's: FTE_i

■ heersende geluidniveau : $L_{p,i}$

■ weegfactor heersende geluidniveau: GN_i

11

Protocol - weegfactor GN_i

$L_{p,i}$	GN_i	$L_{p,i}$	GN_i
= 80	0.0	90	5.0
81	0.6	91	6.3
82	0.8	92	7.9
83	1.0	93	10.0
84	1.3	94	12.6
85	1.6	95	15.8
86	2.0	96	20.0
87	2.5	97	25.1
88	3.2	98	31.6
89	4.0	99	39.8
90	5.0	100	50.1

12

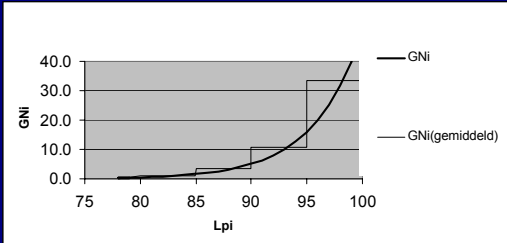

Protocol - weegfactor GN_i

13

Protocol - ΔL

1 arbeidsplaats (i)

- geluidwinst: ΔL_i
- aantal FTE's: FTE_i
- weegfactor heersende geluidniveau: GN_i

$$\begin{aligned} \Delta L &= FTE_i \times GN_i \times \Delta L_i \\ &= FTE_i^* \times \Delta L_i \end{aligned}$$

14

Protocol - ΔL

meerdere arbeidsplaatsen

- geluidwinst: ΔL_i
- aantal FTE's: FTE_i
- weegfactor heersende geluidniveau: GN_i

$$\begin{aligned} \Delta L &= \sum_i FTE_i \times GN_i \times \Delta L_i \\ &= \sum_i FTE_i^* \times \Delta L_i \end{aligned}$$

15

Protocol - toepasbaarheid

- ET: 1
maatregelen elders zelden toegepast (< 33%)
- ET = 1,15
maatregelen elders regelmatig toegepast (33-66%)
- ET = 1,25
maatregelen elders vaak toegepast (> 66%)

16

Protocol - uitvoerbaarheid

$$UV = UV_t * UV_o$$

- UV_t : de technische uitvoerbaarheid;
  - ◆ $UV_t = 1$ moeilijk;
  - ◆ $UV_t = 1,12$ normaal;
- UV_o : de operationele uitvoerbaarheid;
  - ◆ $UV_o = 1$ moeilijk;
  - ◆ $UV_o = 1,12$ normaal

17

Protocol - GRF

$$GRF = \frac{\Delta L}{kfl} \times ET \times UV$$

ΔL : geluidwinst, aantal FTE's, geluidniveaus

kfl : kosten

ET : toepasbaarheid

UV : uitvoerbaarheid

18

Protocol - grenswaarden

Kfl in duizenden €:

- ◆ $GRF < 7,5$: maatregel niet toepassen;
  - ◆ $GRF > 7,5$ en $GRF < 8,8$: nader onderzoeken;
  - ◆ $GRF > 8,8$: maatregel wel toepassen.
- ! concept-grenswaarden

Lezing Offertes aanvragen voor geluidreducerende maatregelen

Algemene inhoud

- Actuele geluidssituatie
- Gewenste geluidreductie
- Gevolgen voor techniek en onderhoud

In complexere situaties:

- Verificatie geluidspecificaties
- Sancties bij niet voldoen

Actuele geluidsituatie

- geluidniveau machine zonder storgeluid
  - ◆ eengetalswaarde (totaal dB(A))
  - ◆ spectrale gegevens (per oktaaf/tertsband, dB/dB(A))
- meetpositie geluidniveau (arbeidsplaats)
- bedrijfstoestand machine
  - ◆ toerental, aantal producten per uur
  - ◆ dikte/soort papier of karton

22

Gewenste geluidreductie

- minimale noodzakelijke geluidreductie
  - ◆ op totaal geluidniveau
- verzoek om opgaaf werkelijk geluidreductie
  - ◆ op totaal geluidniveau
  - ◆ spectraal (octaaf/tertsbanden)
- verzoek om aanbieden alternatieven
  - ◆ kostenefficiëntie
  - ◆ beslissingsprotocol

23

Gevolgen techniek en onderhoud

Verzoek om informatie over:

- onderhoud akoestisch voorziening:
  - ◆ vervanging absorptiemateriaal
  - ◆ vervangen van een geluiddemper
- technische gevolgen voorziening:
  - ◆ drukverliezen bij dempers
  - ◆ beperkte warmteafvoer bij omkastingen

24

Gevolgen techniek en onderhoud

Opgaaf bijzondere bedrijfsomstandigheden:

- ◆ luchtvochtigheid, bedrijfstemperatuur machine
- ◆ toezicht op het productieproces
- ◆ veiligheid en andere arbo-aspecten

Ch

25

Verificatie geluidspecificaties

■ In complexere situaties

- ◆ fabrikant / leverancier moet garantie geven
- ◆ opnemen hoe zal worden gecontroleerd
- ◆ welke sancties indien niet wordt voldaan

Ch

26

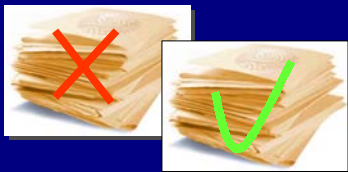

Offertes evalueren en beoordelen

27

Wat vraag ik en wat krijg ik ?

In aanbiedingen van akoestische voorzieningen wordt zelden aangeboden hetgeen is gevraagd.

Controle is beslist noodzakelijk, ook met het oog op eventuele kosten besparingen!

Wat vraag ik en wat krijg ik ? (aanbieding)

Actuele geluidssituatie: de geluidbijdrage op een arbeidsplaats tgv een luchtafzuigkanaal (diameter 315 mm) bedraagt in de actuele situatie $L_{Aeq} = 86$ dB(A).

Gewenste geluidssituatie: een geluidbijdrage $L_{Aeq} = 77$ dB(A).

Benodigde geluidreductie: reductie $86 - 77 = 9$ dB(A).

AANBIEDING: reductie 12 dB(A)
KOSTEN: € 500,- [€ 41 / dB(A)]

	Totaal	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	Hz
L_{Aeq} (actueel)	86.1	55	65	74	80	83	78	71	66	dB(A)
Demper	1	1	3	7	12	7	2	3	3	dB
L_{Aeq} (nieuw)	74.0	54	62	69	68	68	65	66	60	dB(A)
Reductie	12.1									dB(A)

Lengte L = 1000 mm (breuker leert); isolatiedikte = 50 mm

f [Hz]	$f_{0.1-10}$ [Hz]							
	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
100	3	3	9	14	23	24	10	12
125	4	4	12	17	21	23	10	10
160	5	5	9	19	18	20	10	11
200	2	4	6	16	11	17	8	11
250	2	5	9	16	13	15	8	8
315	1	2	5	12	10	11	6	8
400	1	2	4	11	10	9	7	7
500	1	2	3	10	10	9	7	7

Tussenschakeldemping $D_{s,act}$ in dB

Wat vraag ik en wat krijg ik ? (alternatieven)

ALTERNATIEF 1: reductie: 7.5 dB(A)
KOSTEN: € 375,- [€ 49 / dB(A)]

	Totaal	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	Hz
L_{Aeq} (actueel)	86.1	55	65	74	80	83	78	71	66	dB(A)
Demper	1	1	3	7	12	7	2	3	3	dB
L_{Aeq} (nieuw)	78.6	54	64	71	72	71	69	63	59	dB(A)
Reductie	7.5									dB(A)

Lengte L = 2000 mm (breuker leert); isolatiedikte = 50 mm

f [Hz]	$f_{0.1-10}$ [Hz]							
	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
100	3	3	9	14	23	24	10	12
125	4	4	12	17	21	23	10	10
160	5	5	9	19	18	20	10	11
200	2	4	6	16	11	17	8	11
250	2	5	9	16	13	15	8	8
315	1	2	5	12	10	11	6	8
400	1	2	4	11	10	9	7	7
500	1	2	3	10	10	9	7	7

Tussenschakeldemping $D_{s,act}$ in dB

	Totaal	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	Hz
L_{Aeq} (actueel)	86.1	55	65	74	80	83	78	71	66	dB(A)
Demper	2	2	7	17	35	19	9	9	9	dB
L_{Aeq} (nieuw)	78.3	53	62	67	63	48	61	28	57	dB(A)
Reductie	7.8									dB(A)

ALTERNATIEF 2: reductie: 16 dB(A)
KOSTEN: € 620,- [€ 39 / dB(A)]

Lengte L = 1500 mm (breuker leert); isolatiedikte = 50 mm

f [Hz]	$f_{0.1-10}$ [Hz]							
	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
100	3	3	9	14	23	24	10	12
125	4	4	12	17	21	23	10	10
160	5	5	9	19	18	20	10	11
200	2	4	6	16	11	17	8	11
250	2	5	9	16	13	15	8	8
315	1	2	5	12	10	11	6	8
400	1	2	4	11	10	9	7	7
500	1	2	3	10	10	9	7	7

Tussenschakeldemping $D_{s,act}$ in dB

Wat vraag ik en wat krijg ik ? (omkasting)

Akoestisch eigenschap	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	Hz
Geluidisolatie panelen	18	24	33	38	40	40	39	35	
Geluidabsorptie panelen	0.2	0.4	0.6	0.6	0.7	0.7	0.6	0.7	

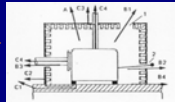
Totaal	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	Hz
L _{Aeq} (actueel)	86.0	64	65	73	80	83	78	71	66
Geluidreductie panelen	-	18	24	33	38	40	40	39	35
L _{Aeq} (nieuw)	68.0	50	47	40	42	43	38	31	27
Resultaat	27.5	14	18	33	38	40	40	39	39

Totaal	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	Hz
L _{Aeq} (actueel)	86.0	64	65	73	80	83	78	71	66
Geluidreductie in de praktijk	-	11	19	24	29	31	29	26	26
L _{Aeq} (nieuw)	68.4	43	50	54	56	54	47	42	40
Resultaat	18.4	14	16	19	24	26	26	25	24

Verskil:
12 dB(A)

OOZAKEN

- De voornaamste oorzaken die van invloed zijn op de akoestische werking van een omkasting:
- de geluidabsorptie aan de binnenzijde
  - de geluidisolatie van de kastwand (A)
  - de geluidoverdracht via openingen en spleten (B)
  - de constructiegeluidoverdracht (C)

Wat vraag ik en wat krijg ik ?

Vergelijking aanbieding met de aanvraag

- ◆ Controle offerte op geluidspecificaties
- ▶ Aandachtspunten indien de akoestische eigenschappen afwijken van hetgeen is aangevraagd?
  - ◆ Komen er nieuwe geluidbronnen bij ?
  - ◆ Bereikbaarheid voor onderhoud / storingen
  - ◆ Standaard leveringsvoorwaarden

Wat vraag ik en wat krijg ik ?

Afwijkingen in akoestisch eigenschappen

AANDACHT VOOR:

- ◆ (veel) kosten besparen door keuze voor akoestisch 'minderwaardig' alternatief dat een (marginale) verslechtering oplevert t.o.v. de beoogde situatie
- ◆ welke (beperkte) meerkost leidt tot een (relevante) extra geluidreductie

---

Case deel 5

Offertes van leveranciers beoordelen
 en een uiteindelijke keuze maken

Offertes beoordelen analyse geluidssituatie

Actuele geluidssituatie

machines + ventilator in bedrijf: $L_{Aeq} = 86 \text{ dB(A)}$
 blootstelling 8 uur per dag: $L_{EX,T} = 86 \text{ dB(A)}$

machines + ventilator in bedrijf: $L_{Aeq} = 86 \text{ dB(A)}$
 enkel ventilator in bedrijf: $L_{Aeq} = 85 \text{ dB(A)}$

machines: $86 \text{ dB(A)} - 85 \text{ dB(A)} \Rightarrow L_{Aeq} = 79 \text{ dB(A)}$
 blootstelling 8 uur per dag: $L_{EX,T} = 79 \text{ dB(A)}$

Doelstelling ARBO-convenant: $L_{EX,T} < 80 \text{ dB(A)}$

Offertes beoordelen analyse geluidssituatie

Verbetering geluidssituatie

middels een geluidreducerende maatregel ervoor zorgen dat de geluidbijdrage van de ventilator akoestisch gezien niet meer relevant is.

machines: $L_{Aeq} = 79 \text{ dB(A)}$

ventilator: $L_{Aeq} = ? \text{ dB(A)}$

Totaal: $L_{Aeq} = 79 \text{ dB(A)}$

Bijdrage ventilator: maximaal 69 dB(A)

Benodigde minimale geluidreductie: $85 - 69 = 16 \text{ dB(A)}$

Offertes beoordelen (beoordeling aanbieding)

NONOISE SILENCE

Prijs levering en montage:	-	+
Akoestische kwaliteit:	+	+ ?
Onderhoud /storing:	+	-
Ventilatie motor:	+	-
Eindoordeel:	+	--

37
